

Ba cách diễn ngôn và sự ngóc đầu dậy của thái độ bài Trung ở Mỹ

Chen Dingding

Phạm Nguyên Trường dịch - Xin hãy quên việc Mỹ tuần tra ở vùng biển Đông. Đây mới là mối đe dọa thực sự đối với quan hệ Trung-Mỹ.

Không có nghi ngờ gì rằng quan hệ Mỹ-Trung đang bước vào giai đoạn căng thẳng mới vì có thông tin cho rằng Hoa Kỳ đang xem xét khả năng đưa tàu chiến và máy bay tới nhằm thách thức chủ quyền của Trung Cộng ở Biển Đông. Động thái này của Mỹ, nếu được thực hiện, chắc chắn sẽ là hành động khiêu khích và có khả năng dẫn đến một cuộc đụng độ với tàu chiến và máy bay của Trung Cộng.

Đã có nhiều công trình nghiên cứu về động cơ đằng sau động thái của Mỹ và những hậu quả mà chúng có thể gây ra đối với quan hệ Trung - Mỹ và an ninh châu Á. Hầu như tất cả đều đồng ý rằng động thái này, dù đúng dù sai, cũng là hành động đầy rủi ro và đáng lo.

Muốn hiểu rõ hơn động thái quân sự đặc biệt này, phải tìm hiểu khung cảnh rộng lớn hơn của tất cả những chuyện đang xảy ra trong quan hệ Trung - Mỹ. Đây là những diễn ngôn mới xuất hiện và có thái độ bài Trung ngày càng gia tăng trong những giới khác nhau ở Mỹ, trong đó có chính phủ, giới hàn lâm, chính khách và dĩ nhiên là cả giới quân nhân nữa. Có ba kiểu diễn ngôn bài Trung sau đây.

Thứ nhất, đó là thuyết mới về sự “sụp đổ của Trung Cộng”. Thuyết này không phải là hoàn toàn mới và đã xuất hiện sau khi Gordon Chang công bố trong tác phẩm xuất bản vào năm 2001. Nhưng đây là đợt thảo luận mới về sự “sụp đổ của Trung Cộng” do một chuyên gia có ảnh hưởng về Trung Cộng là David Shambaugh ở Đại học George Washington dẫn dắt. Trong bài báo được công bố trên tờ Wall Street Journal vào tháng 3 năm nay, Shambaugh tiên đoán rằng ván bài chót của Đảng Cộng sản Tàu đã bắt đầu. Điều thú vị nhất của lời tiên tri này là trước đây Shambaugh từng ca ngợi Đảng Cộng sản Tàu và coi Trung Cộng là sức mạnh không hề biết khuất phục là gì. Sau này, Shambaugh khẳng định rằng ông đã thất vọng vì một loạt động thái của Đảng Cộng sản Tàu, đặc biệt là dưới sự lãnh đạo của Tập Cận Bình. Ông từng hy vọng rằng Trung Cộng sẽ là nước tự do hơn và dân chủ hơn, nhưng bây giờ ông nghĩ rằng đây là việc bất khả thi. Dĩ nhiên là có những thuyết “Trung Cộng sụp đổ” khác, tập trung vào những vấn đề bức xúc khác của Trung Cộng như bất bình xã hội, ô nhiễm môi trường, bất bình đẳng, tham nhũng, v.v.

Thứ hai, một số người cho rằng Trung Cộng là một tên “du côn” trong khu vực và đang tìm cách đẩy Hoa Kỳ ra khỏi khu vực Đông Á. Là một nước lớn, đương nhiên là trong

mắt các quốc gia nhỏ ở châu Á, Trung Cộng dễ bị coi là “du côn” rồi. Và những tranh chấp lãnh thổ giữa Trung Cộng với một số nước khác chắc chắn sẽ càng đổ thêm dầu vào lửa. Lo lắng của các nước nhỏ hơn là điều dễ hiểu. Mặc dù Mỹ đã nhiều lần nhấn mạnh rằng nước này sẽ giữ vị trí trung lập trong các tranh chấp lãnh thổ, nhưng Trung Cộng không tin. Và mặc dù Trung Cộng luôn luôn cam kết rằng họ không tìm cách đẩy Mỹ ra khỏi châu Á, nhưng không thuyết phục được Mỹ. Thật là đáng tiếc – mất lòng tin làm cho họ không nhận ra những mặt tốt nhất của nhau. Theo quan điểm của Mỹ, nước Tàu đang phát triển và chế độ độc tài ổn định không thể là điều kiện thuận lợi cho địa vị bá quyền của Mỹ ở châu Á. Nhiều chính khách Hoa Kỳ không thể nào tin rằng chế độ độc tài lại có thể duy trì hòa bình và ổn định; tệ hơn nữa, nói cho cùng, Trung Cộng độc tài có thể thi hành chính sách bành trướng.

Thứ ba, mới xuất hiện và đáng lo ngại nhất là “trùng phạt Trung Cộng”. Diễn ngôn này thể hiện dưới nhiều hình thức khác nhau. Một báo cáo gần đây của Hội đồng Quan hệ Ngoại giao khẳng định rằng Hoa Kỳ phải trở thành đối trọng của Trung Cộng. Có lẽ thông điệp là, nói cho cùng, Trung Cộng cũng chẳng khác gì Liên Xô trước đây và bây giờ là lúc Mỹ phải đối mặt với thực tế bằng cách trở thành đối trọng của Trung Cộng. Nếu không, một ngày nào đó Trung Cộng sẽ thống trị châu Á. Một báo cáo khác, triệt để hơn, do hai học giả thiên hữu đưa ra, kêu gọi cách tiếp cận “diễn biến hòa bình” mới đối với Trung Cộng. Hai ông Dan Blumenthal và William Inboden khẳng định rằng Hoa Kỳ cần tích cực hỗ trợ nhân dân Trung Hoa, những người đang đấu tranh vì dân chủ và tự do và làm như vậy tức là lật đổ Đảng Cộng sản Tàu – cũng có nghĩa là tăng cường hòa bình và ổn định ở châu Á.

Có thể tranh luận mãi về ảnh hưởng thật sự của của những diễn ngôn cấp tiến đó lên chính sách của chính phủ Mỹ đối với Trung Cộng. Theo những bình luận cứng rắn gần đây của các sĩ quan Mỹ thì tình hình quả là không tốt. Có lẽ đây là bước ngoặt trong quan hệ Trung - Mỹ, sau hơn 30 năm “gắn bó”. Mỹ có áp dụng chiến lược ngăn chặn đối với Trung Cộng hay không? Không ai dám chắc. Nhưng nếu những diễn ngôn cấp tiến bài Trung như thế tiếp tục phát triển, chúng ta có thể trở thành chứng nhân của của chính sách ngăn chặn trong quan hệ Trung - Mỹ. Như một nhà chính trị học nổi tiếng, ông John Mearsheimer, đã nói: Đây thực sự là bi kịch trong chính sách của các siêu cường.

Chen Dingding

(Dingding Chen là giáo sư về chính phủ và quản trị công ở University of Macau. Ông quan tâm tới những vấn đề như chính sách đối ngoại của Trung Cộng, an ninh ở châu Á và quyền con người.)

Nguồn: Từ The Diplomat, Nhật Bản: <http://thediplomat.com/authors/dingding-chen/al-threat-to-U.S.-China-relations>.

Nguồn: Internet E-mail by Long Kangaroo chuyển
<http://www.chinhluanvn.com/2015/05/ba-cach-dien-ngon-va-su-ngoc-au-day-cua.html>

Đăng ngày Thứ Hai, May 25, 2015
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH